

“Ammonium phosphate” (2 ka sako)	2,100.00
“Muriate of potash” (2 ka sako)	2,760.00
Pamatay-danagan (pesticides)	
Sevin (3 ka kilo)	2,370.00
Lannate (3 ka litro)	5,100.00
Sub-total	44,290.00

II. “Fixed Costs”	
Abang sa luna	5,000.00
Depresasyon sa kantidad sa:	
5 ka algaraw (scythe)	63.00
5 ka pik o (hoe)	125.00
3 ka pala	75.00
2 ka “knapsack sprayer”	800.00
1 ka “grass cutter”	2,000.00
Tubo sa hinulaman nga puhonan	12,000.00
Sub-total	20,063.00

Kinatibuk-ang Galastohan 80,353.00
Kinatibuk-ang kita* 94,000.00 hangtud 141,000.00
Ganansya 13,647 hangtud 60,647.00

*Pinasikad sa gibana-bana’ng abot nga 9.4 ka tonelada
Matag ektarya sa tag PhP 10-15 matag kilo.

Reference : Department of Agriculture
Region XI
GMA – High Value Commercial
Crops Program

GIYA SA PAGTANUM UG BATONG

Reproduced by:

City Agriculturist Office
113 Pichon St, Davao City
Tel # 228-6582;228-6385; 228-6395
Farmers’ Information and Technology Services
[FITS]
Tel. No. 282 - 1943
E-Mail Add.: cityagriculturist@davaocity.gov.ph

002 s. 2010

Pasiuna

Ang batong usa ka tanum nga mokanat. Ginatanum kini tungod sa mga bunga(pods) niini, apan mahimo usab nga utanon ang mga udlot ug salingsing. Ang bunga niini gagmay nga tag-ason, mga 30-60 ka sentimetro ang gitason, ug daw magburot tungod sa mga liso niini nga nagkalain-lain og kolor sumala sa matang sa batong.

Mga Matang

Usa sa mga matang sa batong mao ang CSL-19. Dali kining magulang ug magsugod na pagbulak mga 37 ka adlaw human itanum. Ang bunga niini kolor berde, kagumkom, hamis og panit, dili lanoton o “non-fibrous” ug lami –an kaanon. Dili kini daling maapektohan sa pag-ataki sa “black bean aphids ug bean fly.”

Ang uban pang matang sa mga kolor berde nga batong mao ang CSL-14, CSL-15, CSL-16, PS 3, ug PS 1.

Ang lain pang matang sa batong mao ang 83-002. Lugom nga berde ang kolor sa mga dahon niini ug magsugod pagbulak mga 39-48 ka adlaw human sa pagtanum. Dili kini daling maapektohan sa pag-ataki sa “bean fly ug pod borer,” ug dili usab daling atakihon sa sakit nga “Fusarium wilt.” Ang kolor sa mga bunga niini lugom nga berde ug kolor lila (purple) ang dapit sa tumoy, kagumkom, dili lanoton, ug lami usab kaanon. Baga ang panit sa liso niini. Ang uban pang matang sa mga batong nga lugom nga berde ang kolor sa bunga mao ang Sandigan, CSD4, 87-005, Acc228, CSD-36, ug 89-020.

Klima ug matang sa yuta nga angayan tamnan

Ang batong mo-angay itanum sa kapatagan o “lowland tropics” nga adunay temperature nga gikan 20°C hangtud 35°C. Maayo ang tubo niini kung dili malandungan o dili maawngan apan mo-agwanta usab bisan malandungan usahay.

Nanginahanglan kini’g igo-igong tubig ug himsog ang tubo niini ug maayo ang kalidad sa mga bunga kung itanum diha sa yuta nga tambok ug bukagay o buhaghag.

Pagtanum

Ang binhi sa batong mahimong ideretso pagtanum sa uma ug mahimo usab nga paturokon daan. Itanum ang binhi sa giladmon nga 2.5 hangtud 3.5 ka sentimetro sa distansya nga 30 sentimetro. Kung husto na ang pagtubo sa mga tanum, paghimo og kanatanan o “trellis/ stakes,” mga 200-250 metro ang gitason isip suporta sa mga bagon. Mahimo usab gamitong kanatanan sa batong ang mga kahon, nylon nga pisi, pisi sa abaka, ug alambre.

Abonohi og mga lata nga biya gikan sa uma ang mga tanum aron mohimsog ang pagtubo niini ug modako ang abot o ani. Butangi usab og “mulch” ang punoan sa matag tanum ginamit ang mga tinadtad nga sagbot ug mga biya gikan sa kusina.

Aron mamenosan ang kadaut gikan sa pag-ataki sa mga dangan, pagtanum og marigold ug “holy basil” sa mga kilid sa batongan, isip pangbugaw sa mga dangan. Butangi usab og sapal ang matag punoan sa tanum isip pangdani sa mga alamigas, nga maoy mokaon sa mga ulod nga kontra sa mga tanum. Esprehi ang mga batong og duga sa sili nga sinagolan og sabon isip pangsumpo sa mga “aphids ug podborers.”

Pag-ani

Sugdi ang pagpopo sa mga linghod nga bunga 6-7 ka semana gikan sa pagtanum o kung ang mga liso sa batong molakra o maklaro na. Ang mga bunga sa batong nga pasagdan nga magpabilin diha sa uma mogahi ug mokuyos. Moburot usab ang mga liso nga maoy makapakunhod sa kapasidad niini kalabot sa gidak-on o gidaghanon sa abot. Ipahigayon o ipadayon ang pagpupo sa mga bunga matag 2-3 ka adlaw.

Alang sa pagbaligya, bugkosa ang mga bunga, mga 20-40 ka buok matag bugkos. Molungtad kini hangtud sa upat ka semana kung tipigan diha sa uga ug mabugnaw nga dapit (8°C).

Galastohan ug kita sa usa ka ektarayang luna

Galastohan	Kantidad (Pesos)
------------	------------------

I. “Variable Cost”

A. Suhol sa trabahante
(P150/matag tawo/matag adlaw)

Pagdarog	1,500.00
Pagkaras (harrowing)	1,000.00
Pag-abono	1,500.00
Pagtanum	450.00
Pagbisbis	3,150.00
“Hilling up”	600.00
Paghimo og kanatanan	900.00
“Vine training” o pagpakanat	450.00
Pagguna	1,500.00
Pag-espri	450.00
Pag-ani	4,500.00
Sub-total	16,000.00

B. Mga materyales

Binhi (1.5 kilo)	6,750.00
Biya sa hayop (10 tonelada)	10,000.00
Abono	
Iti sa manok (350 ka sako)	12,250.00
14-14-14 (2 ka sako)	2,960.00